EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.8.24.
COM(2020) 448 final

2020/0213 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-járvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet keretében a Cseh Köztársaságnak nyújtandó ideiglenes támogatásról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet (a továbbiakban: SURE-rendelet) meghatározza a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarral küzdő, vagy annak komoly veszélyével fenyegetett tagállamoknak nyújtandó uniós pénzügyi támogatás jogi keretét. A SURE keretében nyújtott támogatás elsősorban a csökkentett munkaidős foglalkoztatás vagy a munkavállalók és az önfoglalkoztatók védelmét célzó hasonló intézkedések finanszírozását, és ezáltal a munkanélkülivé válás és a jövedelemkiesés előfordulásának csökkentését, valamint az említettekhez kapcsolódóan bizonyos – különösen a munkahelyeken bevezetett – egészségügyi vonatkozású intézkedések finanszírozását szolgálja.

2020. augusztus 7-én a Cseh Köztársaság a SURE-rendelet szerinti uniós pénzügyi támogatást kért. A SURE-rendelet 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Bizottság konzultált a cseh hatóságokkal, hogy ellenőrizze a tényleges és tervezett kiadások Covid19-világjárvány miatti hirtelen és nagymértékű növekedését, amely közvetlenül kapcsolódik az „Antivirus” programhoz (annak „A” és „B” opciója) és a nem bérjellegű munkaerőköltségeket célzó hasonló intézkedésekhez (az „Antivirus” program „C” opciója), valamint az önfoglalkoztatók támogatásához. A kérelem mindenekelőtt a következőkre vonatkozik:

a) Az „Antivirus” program „A” és „B” opciója, amelyek célja azon magánszektorbeli munkáltatók bérköltségeinek részleges kompenzálása, akik kénytelenek felfüggeszteni vagy jelentősen csökkenteni gazdasági tevékenységüket a hatóságok intézkedéseinek közvetlen következményeként („A” opció), vagy közvetve a világjárvány kedvezőtlen gazdasági hatásai miatt („B” opció), például ha a munkavállalók az utazási korlátozások, az inputhiány és/vagy a kibocsátás iránti kereslet csökkenése miatt nem képesek dolgozni. Az „A” opció keretében az állami hozzájárulás a kifizetett bérek 80 %-át fedezi, de munkavállalónként és havonta nem haladhatja meg a 39 000 CZK-t. A „B” opció keretében az állami hozzájárulás a kifizetett bérek 60 %-át teszi ki, de munkavállalónként és havonta nem haladhatja meg a 29 000 CZK-t. A programban részt vevő munkavállalókat a munkáltató a programban való részvétel ideje alatt nem bocsáthatja el. Az intézkedések 2020. március 12-től augusztus 31-ig tartanak.

b) Az „Antivirus” program „C” opciója, amely részleges kompenzációt nyújt az olyan (legfeljebb 50 munkavállalót foglalkoztató) kisvállalkozások nem bérjellegű munkaerőköltségei (például a munkáltató által fizetett társadalombiztosítási járulékok) tekintetében, amelyek a foglalkoztatást és a bérköltségeket a 2020. március végi szint legalább 90 %-ának megfelelő szinten tartják. A számítás alapja nem haladhatja meg a Cseh Köztársaságban érvényes bruttó átlagbér 150 %-át. A támogatás a 2020. júniustól augusztusig tartó időszak egy részére vagy egészére nyújtható.

c) A „Pětadvacítka” program, amely a népegészségügyi kockázatok vagy a hatóságok által hozott válságkezelési intézkedések miatt gazdasági tevékenységüket felfüggeszteni vagy jelentősen csökkenteni kényszerülő önfoglalkoztatók számára biztosít naptári naponként 500 CZK/fő adókedvezményt. A program két bónuszidőszakra oszlik: 2020. március 12-től április 30-ig, valamint 2020. május 1-jétől június 8-ig.

d) Az olyan önfoglalkoztatók által fizetendő társadalombiztosítási és egészségbiztosítási járulékok fizetése alóli részleges felmentés, akik a támogatás nyújtása során fenntartják tevékenységüket. Az állam vállalja, hogy 2020 márciusa és augusztusa között havonta befizeti a megfelelő hozzájárulást. Az elengedett összeg felső határa a törvényben meghatározott szint.

e) Az önfoglalkoztatóknak nyújtott „gondozási támogatás”, amely az önfoglalkoztató személyek által a gyermekgondozási és szociális ellátó létesítmények bezárása miatt a gyermekek vagy gondozásra szoruló személyek gondozása kapcsán elszenvedett jövedelemkiesést kompenzálja. A támogatás napi összege márciusban 424 CZK, áprilistól júniusig pedig 500 CZK.

A Cseh Köztársaság benyújtotta a Bizottságnak a megfelelő információkat.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak arra, hogy fogadjon el végrehajtási határozatot a fent említett intézkedések támogatása céljából a SURE-rendelet keretében a Cseh Köztársaságnak nyújtandó pénzügyi támogatásról.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javaslat teljes mértékben összhangban van az alapját képező (EU) 2020/672 tanácsi rendelettel.

E javaslat kiegészít egy másik, a tagállamok számára szükséghelyzet esetén támogatást biztosító uniós jogi eszközt, nevezetesen az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA) létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletet (a továbbiakban: 2012/2002/EK rendelet). Március 30-án elfogadták az (EU) 2020/461 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, amely az említett jogi eszközt módosítja abból a célból, hogy annak hatálya kiterjedjen a jelentős népegészségügyi szükséghelyzetekre, valamint meghatározza a finanszírozásra jogosult konkrét műveleteket.

- **Összhang az Unió egyéb politikáival**

E javaslat a jelenlegi Covid19-világjárványra válaszul hozott intézkedések közé tartozik, mint amilyen például a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés, és kiegészíti a foglalkoztatást támogató egyéb eszközöket, így az Európai Szociális Alapot és az Európai Stratégiai Beruházási Alapot (ESBA)/InvestEU-t. Azáltal, hogy a hitelfelvételt és a hitelnyújtást kihasználva támogatja a tagállamokat a Covid19-járvány sajátos esetében, e javaslat második védelmi vonalat hoz létre a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más hasonló intézkedések finanszírozására, elősegítve a munkahelyek megőrzését, és ezáltal védelmet nyújtva az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség kockázatával szemben.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A szóban forgó eszköz jogalapja az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A javaslat a tagállam kérelmén alapul és az európai szolidaritás szellemében ideiglenes hitel formájában uniós pénzügyi támogatást biztosít a Covid19-járvány által érintett tagállamnak. Második védelmi vonalként az ilyen pénzügyi támogatás ideiglenes alapon segítséget nyújt a kormányzatok számára a csökkentett munkaidős rendszerek és egyéb hasonló intézkedések miatt megnövekedett közkiadásaik fedezéséhez, elősegítve azt, hogy megőrizzék a

munkahelyeket, és ezáltal védelmet nyújtsanak az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség és a jövedelemkiesés kockázatával szemben.

A támogatás segíteni fogja az érintett lakosságot, és hozzájárul a Covid19-válság okozta közvetlen társadalmi és gazdasági hatások enyhítéséhez.

- **Arányosság**

A javaslat tiszteletben tartja az arányosság elvét. Nem lépi túl az eszköz kitűzött céljainak eléréséhez szükséges mértéket.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

Annak érdekében, hogy a Tanács időben el tudja fogadni a javaslatot, azt rövid idő alatt kellett előkészíteni, ezért nem került sor konzultációra az érdekelt felekkel.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat sürgős jellegére tekintettel nem került sor hatásvizsgálatra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Bizottság számára lehetővé kell tenni a pénzügyi piacokon történő hitelfelvételt azzal a céllal, hogy a szóban forgó forrásokat továbbhitelezze a SURE eszköz keretében pénzügyi támogatást kérő tagállamnak.

A rendszer pénzügyi stabilitásának biztosítása érdekében a tagállami garanciákon kívül egyéb biztosítékok is beépülnek a keretbe, melyek a következők:

- szigorú és konzervatív pénzgazdálkodási megközelítés,
- a hitelportfólió olyan kialakítása, amely korlátozza a koncentrációs kockázatot, az éves kitettséget és az egyes tagállamokkal szembeni túlzott kitettséget, ugyanakkor elegendő forrást biztosít a leginkább rászoruló tagállamok számára, valamint
- lehetőségek az adósság átütemezésére.

2020/0213 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-járvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet keretében a Cseh Köztársaságnak nyújtandó ideiglenes támogatásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozásáról szóló, 2020. május 19-i (EU) 2020/672 tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) 2020. augusztus 7-én a Cseh Köztársaság pénzügyi támogatást kért az Uniótól annak érdekében, hogy kiegészítse a Covid19-járvány hatásának és a munkavállalókat érintő társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésére irányuló nemzeti intézkedéseit.

(2) A Covid19-járvány és a Cseh Köztársaság által a járvány megfékezése érdekében végrehajtott rendkívüli intézkedések, valamint a járvány társadalmi-gazdasági és egészségügyi következményei várhatóan drámai hatást gyakorolnak az államháztartásra. A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése azzal számolt, hogy a Cseh Köztársaság államháztartási hiánya és államadóssága 2020 végére a bruttó hazai termék (GDP) 6,7 %-a, illetve 38,7 %-a lesz. A Bizottság 2020. nyári időközi előrejelzése szerint a Cseh Köztársaság GDP-je 2020-ban várhatóan 7,8 %-kal esik vissza.

(3) A Covid19-járvány következtében a Cseh Köztársaságban a gazdaságilag aktív népesség jelentős része nem tudta folytatni tevékenységét. Ez a Cseh Köztársaság közkiadásainak hirtelen és jelentős növekedéséhez vezetett az „Antivirus” elnevezésű csökkentett munkaidős foglalkoztatási program (annak „A” és „B” opciója), a nem bérjellegű munkaerőköltségeket célzó hasonló intézkedések (az „Antivirus” program „C” opciója), valamint az önfoglalkoztatók számára nyújtott támogatás tekintetében, a (4)–(8) preambulumbekezdésben foglaltak szerint.

(4) Egészen pontosan a Cseh Köztársaság 2020. augusztus 7-i kérelmében említett „2020. március 31-i 353. számú módosított kormányhatározat” és „a foglalkoztatásról szóló, 435/2004. számú módosított törvény 120. cikke” vezette be az „Antivirus” program „A” és „B” opcióját. Az említett intézkedések célja azon magánszektorbeli munkáltatók bérköltségeinek részleges kompenzálása, akik kénytelenek felfüggeszteni vagy jelentősen csökkenteni gazdasági tevékenységüket a hatóságok intézkedéseinek közvetlen következményeként („A” opció), vagy közvetve a világjárvány kedvezőtlen

[1] HL L 159., 2020.5.20., 1. o.

gazdasági hatásai miatt („B” opció), például ha a munkavállalók az utazási korlátozások miatt nem képesek dolgozni. Az „A” opció keretében az állami hozzájárulás a kifizetett bérek 80 %-át fedezi, de munkavállalónként és havonta nem haladhatja meg a 39 000 CZK-t. A „B” opció keretében az állami hozzájárulás a kifizetett bérek 60 %-át teszi ki, de munkavállalónként és havonta nem haladhatja meg a 29 000 CZK-t. A programban részt vevő munkavállalókat a munkáltató a programban való részvétel ideje alatt nem bocsáthatja el. Az intézkedések 2020. március 12-től augusztus 31-ig tartanak.

(5) Ezenkívül a hatóságok a Cseh Köztársaság 2020. augusztus 7-i kérelmében említett „300/2020.” és „187/2006.” számú törvény[2] alapján bevezették az „Antivirus” program „C” opcióját. Az említett intézkedés részleges kompenzációt nyújt az olyan (legfeljebb 50 munkavállalót foglalkoztató) kisvállalkozások nem bérjellegű munkaerőköltségei (például a munkáltató által fizetett társadalombiztosítási járulékok) tekintetében, amelyek a foglalkoztatást és a bérköltségeket a 2020. március végi szint legalább 90 %-ának megfelelő szinten tartják. A kérelem az intézkedésre fordított összes kiadásnak csak 90 %-ára vonatkozik annak biztosítása érdekében, hogy a támogatásból a foglalkoztatás fenntartására irányuló kiadásokat fedezzék. A számítás alapja nem haladhatja meg a Cseh Köztársaságban érvényes bruttó átlagbér 150 %-át. A támogatás a 2020. júniustól augusztusig tartó időszak egy részére vagy egészére nyújtható.

(6) A Cseh Köztársaság 2020. augusztus 7-i kérelmében említett „159/2020.” törvénnyel[3] bevezetett „Pětadvacítka” program személyenként és naptári naponként 500 CZK adókedvezményt biztosít azon önfoglalkoztató személyek számára, akik népegészségügyi kockázatok vagy a hatóságok által hozott válságkezelési intézkedések miatt kénytelenek gazdasági tevékenységüket felfüggeszteni vagy jelentősen csökkenteni. A program két bónuszidőszakra oszlik: 2020. március 12-től április 30-ig, valamint 2020. május 1-jétől június 8-ig. Az adókedvezmény állami bevételekről történő lemondást jelent, amely az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet végrehajtása céljából a közkiadásokkal egyenértékűnek tekinthető.

(7) A Cseh Köztársaság 2020. augusztus 7-i kérelmében említett 136/2020. törvény (a társadalombiztosítás tekintetében) és a 134/2020. törvény (az egészségbiztosítás tekintetében) alapján a hatóságok részleges mentességet vezettek be a társadalombiztosítási és az egészségbiztosítási járulékok megfizetése alól azon önfoglalkoztató személyek tekintetében, amelyek a támogatás nyújtása során tevékenységüket fenntartják. Az állam vállalja, hogy 2020 márciusa és augusztusa között havonta befizeti a megfelelő hozzájárulást. Az elengedett összeg felső határa a törvényben meghatározott szint.

(8) Végezetül a Cseh Köztársaság 2020. augusztus 7-i kérelmében említett 2020. március 19-i 262. számú, március 26-i 311. számú, március 31-i 354. számú, május 4-i 514. számú és május 18-i 552. számú kormányhatározat alapján; valamint a költségvetési szabályokról szóló, 218/2000. módosított törvény 14. cikke (az elsődleges mezőgazdasági és erdészeti termelésben dolgozó önfoglalkoztatók tekintetében), továbbá a kkv-k támogatásáról szóló, 47/2002. módosított törvény 3. cikkének h)

[2] 300/2020. számú módosított törvény az egyes munkáltatók mint adófizetők által fizetett társadalombiztosítási és állami foglalkoztatási járulékoknak a 2020. évi járvány alatt bevezetett sürgősségi intézkedésekkel kapcsolatban való elengedéséről, továbbá az egészségbiztosításról szóló 187/2006. számú törvény módosításáról.

[3] A SARS-CoV-2 koronavírus előfordulásával kapcsolatos válságintézkedésekhez kapcsolódó kompenzációs kedvezményről szóló, 159/2020. módosított törvény.

pontja (az összes többi önfoglalkoztató tekintetében) alapján a hatóságok bevezették az önfoglalkoztató személyek számára elérhető „gondozási támogatást”. Ez az intézkedés az önfoglalkoztató személyek által a gyermekgondozási és szociális ellátó létesítmények bezárása miatt a gyermekek vagy gondozásra szoruló személyek gondozása kapcsán elszenvedett jövedelemkiesést kompenzálja. A támogatás napi összege márciusban 424 CZK, áprilistól júniusig pedig 500 CZK.

(9) A Cseh Köztársaság teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében a pénzügyi támogatás igénylésére vonatkozóan meghatározott feltételeket. A Cseh Köztársaság megfelelő bizonyítékot nyújtott be a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy a Covid19-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelése érdekében hozott nemzeti intézkedések következtében 2020. február 1. óta a tényleges és tervezett közkiadások 2 940 446 745 EUR-val emelkedtek. Ez hirtelen bekövetkezett és nagymértékű növekedést jelent, mivel az új intézkedések a cseh köztársaságbeli vállalkozások és munkaerő jelentős hányadát érintik. A Cseh Köztársaság a megnövekedett összegű kiadásokból 940 446 745 EUR-t uniós forrásokból és saját forrásokból kíván finanszírozni.

(10) Az (EU) 2020/672 rendelet 6. cikkének megfelelően a Bizottság konzultált a Cseh Köztársaság hatóságaival, és ellenőrizte a 2020. augusztus 7-i kérelemben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez közvetlenül kapcsolódó tényleges és tervezett kiadások hirtelen és nagymértékű növekedését.

(11) Következésképpen pénzügyi támogatást kell nyújtani annak érdekében, hogy a Cseh Köztársaság segítséget kapjon a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarok társadalmi-gazdasági hatásainak kezeléséhez.

(12) E határozat nem sértheti az egységes piac működésének torzulásaira vonatkozó bármely, különösen az EUMSZ 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárás eredményét. Nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy az EUMSZ 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről.

(13) A Cseh Köztársaságnak rendszeresen tájékoztatnia kell a Bizottságot a tervezett közkiadások végrehajtásáról annak érdekében, hogy a Bizottság fel tudja mérni, milyen mértékben valósultak meg ezek a kiadások.

(14) A pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó határozat elfogadása során a Tanács – az egyenlő bánásmód, a szolidaritás, az arányosság és az átláthatóság elvének alkalmazása mellett – figyelembe vette a Cseh Köztársaság meglévő és várható szükségleteit, valamint az (EU) 2020/672 rendelet alapján más tagállamok által már benyújtott vagy benyújtani tervezett pénzügyi támogatás iránti kérelmeket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Cseh Köztársaság teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében meghatározott feltételeket.

2. cikk

(1) Az Unió a Cseh Köztársaság rendelkezésére bocsát legfeljebb 2 000 000 000 EUR összegű hitelt. A hitel maximális átlagos futamideje 15 év.

(2) Az e határozat által nyújtott pénzügyi támogatás rendelkezésre állásának időtartama az e határozat hatálybalépését követő első naptól számított 18 hónap.

(3) A Bizottság az uniós pénzügyi támogatást legfeljebb nyolc részletben bocsátja a Cseh Köztársaság rendelkezésére. Egy-egy részlet kifizetése egy vagy több részfolyósítással történhet. Az első részlet keretében végrehajtott részfolyósítások futamideje meghaladhatja az (1) bekezdésben említett maximális átlagos futamidőt. Ebben az esetben a további részfolyósítások futamidejét úgy kell megállapítani, hogy a maximális átlagos futamidő az összes részlet kifizetése után megfeleljen az (1) bekezdésben említetteknek.

(4) Az első részletet az (EU) 2020/672 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően kell rendelkezésre bocsátani.

(5) Az (EU) 2020/672 rendelet 4. cikkében említett uniós finanszírozás költségei az egyes részletek tekintetében, valamint a finanszírozás kapcsán az Unió által fizetendő díjak, költségek és kiadások a Cseh Köztársaságot terhelik.

(6) A részletek nagyságáról és rendelkezésre bocsátásáról, valamint a részfolyósítások összegéről a Bizottság dönt.

3. cikk

1. A Cseh Köztársaság a következő intézkedéseket finanszírozhatja:

a) a 2020. március 31-i 353. számú módosított kormányhatározat, valamint a foglalkoztatásról szóló, 435/2004. módosított törvény 120. cikke szerinti „Antivirus” program;

b) a 300/2020. törvény szerinti „Antivirus” program „C” opciója;

c) a 159/2020. törvény szerinti „Pětadvacítka” program;

d) az önfoglalkoztató személyek által fizetendő társadalombiztosítási és egészségbiztosítási járulékokról való részleges lemondás a 136/2020. törvény (a társadalombiztosítás tekintetében), illetve a 134/2020. törvény (az egészségbiztosítás tekintetében) alapján;

e) a 2020. március 19-i 262. számú, a március 26-i 311. számú, a március 31-i 354. számú, a május 4-i 514. számú és a május 18-i 552. számú kormányhatározat, valamint a költségvetési szabályokról szóló, 218/2000. módosított törvény 14. cikke (az elsődleges mezőgazdasági és erdészeti termelésben dolgozó önfoglalkoztatók tekintetében), továbbá a kkv-k támogatásáról szóló, 47/2002. módosított törvény 3. cikkének h) pontja (az összes többi önfoglalkoztató tekintetében) szerinti „gondozási támogatás” az önfoglalkoztató személyek számára.

4. cikk

A Cseh Köztársaság [*DÁTUM: 6 hónappal e határozat kihirdetését követően*]-ig, majd azt követően hathavonta tájékoztatja a Bizottságot a tervezett közkiadás végrehajtásáról mindaddig, amíg a tervezett közkiadást teljes mértékben végre nem hajtották.

5. cikk

Ennek a határozatnak a Cseh Köztársaság a címzettje.

6. cikk

Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök